

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ВИДАНЬ ПРИСВЯЧЕНИХ ЮЛІУШУ СЛОВАЦЬКОМУ «АПОСТОЛ ПРАВДИ І СВОБОДИ»

Прагнучи досягнути поетичний спадок Юліуша Словацького – людини неординарної долі і багатопланової творчості, яка з часом набуває все більшої значущості, кожне покоління літературних критиків відкриває нові грані його таланту. Широке коло українських словацкознавців серед яких: Іван Франко, Максим Рильський, Микола Бажан, Дмитро Павличко, Григорій Вервес, Роман Лубківський все частіше поповнюється новими іменами і новими літературними розвідками. В даному огляді я ознайомлю читачів з літературознавчими матеріалами про Ю. Словацького, які можна презентує бібліотека нашого інституту.

Одним з фундаментальних досліджень 20-го століття є монографія - Юліуш Словацький: життя і творчий шлях/ С. Й. Левінська.- К.: В-во Київ. ун-ту, 1973.- 148 с. в даній книзі аналізується життя і літературна діяльність поета-романтика на тлі тогочасних громадсько-політичних подій в Європі, розглядаються його зв'язки з Україною, її народом, українською народною творчістю.

В 1985 р. вийшла з друку нова літературознавча праця – Юліуш Словацький: життя і творчість/ Р. П. Радишевський.- К.: Дніпро, 1985.- 207 с. в якій літературознавець детально розглядає життєвий і творчий шлях поета, характеризує патріотичну та інтимну лірику поета, його поеми «Беньовський», «Ангеллі» та драматичні твори «Балладина», «Фантазій», «Лілля Венеда». Окремий розділ присвячено зв'язку творчості Ю. Словацького з Україною, її вплив на долю і творчість лірика.

Початок 21-го століття увінчала видана на замовлення Державного Комітету телебачення та радіомовлення України книга вибраних творів Словацького – «Срібний міф України»: поезії, поеми, драми.- Львів:Світ, 2005.- 305 с. за упорядкуванням та науковою редакцією Романа Лубківського і передмовою Дмитра Павличка. Видання охопило 43 твори у майстерному перекладі дванадцяти майстрів українського слова, серед них повний переклад поеми «Вацлав», що його спеціально для цього видання завершив Дмитро Павличко, а головне - перший український переклад «Срібного сну Саломеї», який зробив Роман Лубківський. Нарешті з'явився переклад поетичної драми, яка з погляду осмислення українсько-польських історичних відносин є найважливішою в творчому доробку Словацького, для якого головне в цьому творі - видобути історіософський сенс із зображуваного історичного катаклізму («Коліївщини»).

Зв'язок польського поета з Україною досліджує Євген Нахлік у своїй книзі – Творчість Юліуша Словацького й Україна. Проблеми українсько-польської літературної компаративістики / Є. Нахлік.- Львів, 2010.- 288 с. Автор розкриває

декілька аспектів: українську тематику в творчості Словацького; рецепція її в Україні (переклади, вплив на українських письменників, літературознавче осмислення); порівняльно-типологічний аспект (літературні подібності й відмінності).

Свіжим струменем входить в історію літературної України збірник – Словацький Ю. Листи до матері/ упоряд. Т. Сеніна.- Тернопіль: Терно-граф, 2009.- 248 с., видання містить 27 вибраних листів автора до матері (Саломеї Словацької - Бекю) з далекої еміграції в рідний Кременець і вперше за 160 років після його смерті , пропонує цей діалог українською мовою в перекладі кременчанки Маргарити Гецевич і являє чудову нагоду читачам познайомитись із епістолярною спадщиною поета і зазирнути в душу через одкровення із найдорожчою людиною.

Доповнюючи тему літературознавчої Кременеччини необхідно згадати збірник матеріалів міжнародної наукової конференції – Постать Юліуша Словацького у полікультурному просторі: збірник наукових праць/упоряд. А. Шульган.- Кременець: В-во КОГПІ, 2011.- 240 с. який складається з двох розділів: Феномен Юліуша Словацького в українському науковому дискурсі і Юліуш Словацький у рецепції польських дослідників. У збірнику представлені виступи науковців України, серед них викладачі нашого ВНЗ, а також Польщі, матеріали публікуються на українській і польській мовах.

Цікавим для науковців, усім хто цікавиться краєзнавством та літературою буде видання: – Діалог, який не завершується / упоряд. Т. Сеніна.- Тернопіль: Лілея, 2008.- 52 с., створене на основі листування видатних поетів України і Польщі Миколи Бажана та Ярослава Івашкевича, із передмовою Дмитра Павличка. Тут також представлена розповідь про українсько-польські літературно - мистецькі зустрічі «Діалог двох культур», кожна з яких є свідченням співпраці на благо зближення і розвитку двох культур. Зміст доповнює документальний матеріал про зустріч поетів у Кременці з нагоди 160-ї річниці від дня народження Словацького і відкритті пам'ятника в його честь. Де Ярослав Івашкевич проголосив пророчі слова: «Нехай же цей пам'ятник буде пам'ятником не тільки приязні між народом українським і народом польським, але і пам'ятником миру між всіма народами, пам'ятником великої мислі і великого мистецтва, яке стоїть понад всім.»

Ставінська О.